

**Briuselis, 2026 m. balandžio 24 d.
(OR. en)**

8255/26

**SPORT 19
TOUR 17
SUSTDEV 26
SAN 222
SOC 194
CLIMA 199
COMPET 435**

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų išvadų dėl sporto turizmo kaip indėlio į darnų vystymąsi projektas – <i>Patvirtinimas</i>

1. Sporto darbo grupė keliuose posėdžiuose išnagrinėjo Tarybos išvadų pirmiau nurodytu klausimu projektą. Priede pateikiamam tekstui pritarė visos delegacijos.
2. Nuolatinių atstovų komiteto prašoma patvirtinti, kad priede pateikiamam tekstui iš esmės pritariama, pateikti jį Švietimo, jaunimo, kultūros ir sporto tarybai patvirtinti 2026 m. gegužės 12 d. posėdyje ir vėliau paskelbti jį *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

**Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių
valstybių narių vyriausybių atstovų
išvadų dėl sporto turizmo kaip indėlio į darnų vystymąsi
projektas**

TARYBA IR TARYBOJE POSĖDŽIAVĘ VALSTYBIŲ NARIŲ VYRIAUSYBIŲ ATSTOVAI,
PRIMINDAMI:

1. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 6 straipsnį, kuriuo Europos Sąjungai suteikiama kompetencija vykdyti veiksmus sporto srityje, siekiant remti, koordinuoti ar papildyti valstybių narių veiksmus, SESV 165 straipsnį, pagal kurį Sąjunga prisideda prie Europos sporto reikalų skatinimo, kartu atsižvelgdama į jo specifinį pobūdį, savanoriška veikla paremtas struktūras bei jo socialinę ir švietimo funkciją, taip pat SESV 195 straipsnį, kuriame nustatyta, kad Sąjunga papildo valstybių narių veiksmus turizmo sektoriuje, ypač skatindama Sąjungos įmonių konkurencingumą šiame sektoriuje ir skatindama kurti jų plėtrai palankią aplinką;
2. 2024–2027 m. Europos Sąjungos darbo planą sporto srityje¹, kurio pagrindiniuose tiksluose nustatyta bendradarbiavimo Sąjungos lygmeniu sporto srityje strateginė sistema, kuria siekiama „vykdant tarpsektorinį bendradarbiavimą skatinti informuotumą apie sporto turizmą, kuris gali atlikti svarbų vaidmenį užtikrinant darnų šio sektoriaus vystymąsi ir didinant jo atsparumą“;
3. politinį kontekstą, kaip išdėstyta šių išvadų priede,

¹ OL C, C/2024/3527, 2024 6 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3527/oj>.

PABRĖŽDAMI, KAD:

4. šiose išvadose sporto turizmas reiškia turizmo veiklą, kai kelionės motyvas yra dalyvavimas sporto ar fizinėje veikloje arba dalyvavimas sporto renginyje, varžybose ar su sportu susijusiose pramogose ar jų stebėjimas;
5. sporto turizmas apjungia ekonominį turizmo gyvybingumą ir socialinę, kultūrinę bei sveikatinamąją sporto vertę ir jis gali būti strateginė tvarios ir ilgalaikės vietos ir regioninės plėtros priemonė. Kai jis planuojamas atsakingai ir proporcingai, jis gali skatinti teritorinę sanglaudą, kokybišką užimtumą, kultūros paveldo apsaugą ir atsparias turizmo kryptis, kartu suteikdamas ilgalaikės ekonominės, socialinės ir aplinkosauginės naudos vietas bendruomenėms, be kita ko, organizuojant sporto renginius, kurie gali padidinti dalyvavimą sporto veikloje, stiprinti bendruomenės tapatybę ir didinti priimančiųjų regionų matomumą;
6. šiame kontekste tvarumas suprantamas kaip vienas iš pagrindinių principų, kuriuo užtikrinama, kad formuojant viešąją politiką bei praktiką ir vykdant ekonominę veiklą ilguoju laikotarpiu būtų atsižvelgiama į aplinkos, socialinius ir ekonominius aspektus;
7. tvariam sporto turizmui būtina, kad sporto turizmo veikla būtų suderinama su aplinkos apsaugos ir klimato srities tikslais, kartu užtikrinant ilgalaikę vertę lankytojams ir vietos bendruomenėms. Sporto turizmo veikla turėtų būti plėtojama laikantis Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų (DVT), užtikrinant socialinės bei aplinkosauginės atsakomybės pusiausvyrą ir ekonominį gyvybingumą;
8. sporto turizmas, suteikdamas dalyvavimo ir mainų galimybių, gali propaguoti pagrindines Sąjungos vertybes, stiprinti socialinę sanglaudą ir skatinti nediskriminavimą,

PRIPAŽINDAMI, KAD:

9. vietos ir regionų lygmeniu sporto turizmas gali sustiprinti ekonomines ekosistemas, nes per jį remiamas užimtumas, skatinamas verslumas ir investicijos, kuriama ekonominė vertė lankytojų išlaidomis ir prisidedama prie turizmo sezono pratęsimo vykdant su sportu susijusią veiklą, kartu atsižvelgiant į aplinkos apsaugą, klimato srities tikslus ir skirtingą sporto turizmo pobūdį įvairiose valstybėse narėse;
10. ilgalaikėje perspektyvoje jis gali padėti užtikrinti tvirtesnę turizmo krypties ženklo darą ir tarptautinį matomumą, padėti regionams ir bendruomenėms įsitvirtinti vykdant su sportu susijusią veiklą ir puoselėjant su juo susijusias vertybes, su sąlyga, kad turistų srautai bus valdomi tvariai, kartu didinant Europos kaip sporto turizmo krypties patrauklumą;
11. aktyvus vietos bendruomenių ir atitinkamų suinteresuotųjų subjektų, įskaitant mėgėjiško sporto organizacijas ir vietos sporto klubus, įsitraukimas į sporto turizmo iniciatyvų planavimą ir įgyvendinimą, be kita ko, pasitelkiant tvariai sukurta infrastruktūrą, gali padėti kuo labiau padidinti teigiamą poveikį, išsaugoti vietos kultūrą bei paveldą ir didinti vietos atsakomybę, stiprinti vietos tapatybę ir vietos bendruomenės atsparumą,

PABRĖŽDAMI, KAD:

12. kai sporto turizmas strategiškai planuojamas ir yra proporcingas vietos pajėgumams, jis gali suteikti alternatyvą tam tikriems masinio turizmo modeliams, siejamiems su nesubalansuotu turizmu ir su tuo susijusiu spaudimu aplinkai ir socialiniu spaudimu. Jis gali padėti mažinti teritorinius skirtumus įvairinant turizmo produktus, populiarinant mažiau žinomas turizmo kryptis ir skatinant atsakingesnes bei labiau subalansuotas turizmo formas, be kita ko, susijusias su nedidelio ir vidutinio masto sporto renginiais, kurie ilgainiui gali padidinti turizmo krypties patrauklumą;

13. jeigu valdoma netinkamai, netvaraus sporto turizmo praktika gali daryti spaudimą aplinkai ir tokiu būdu prisidėti prie klimato kaitos ir būti jos veikiamas. Be to, klimato kaita gali daryti poveikį net ir tvaraus sporto turizmo praktikai. Todėl sporto turizmo plėtra toliau turėtų būti pritaikoma atsižvelgiant į riziką aplinkai ir turi visapusiškai atitikti Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslus. Ji taip pat turėtų būti grindžiama integruotu, proporcingu ir į ateitį orientuotu planavimu, įskaitant, kai įmanoma, sistemingą poveikio vertinimą ir stebėseną, grindžiamus palyginamais ir suderintais rodikliais, kad būtų padidintas sporto turizmo krypties atsparumas;
14. su transportu susiję išmetamieji teršalai sudaro didelę turizmo aplinkosauginio pėdsako dalį. Tvaraus sporto turizmo plėtojimui reikalingas klimato kaitai atžvalgas judumo planavimas, įskaitant mažą anglies dioksido kiekį išmetančių ir aktyvaus judumo būdų skatinimą, ir tinkama infrastruktūra bei paskatos skatinti naudotis viešuoju transportu;
15. plėtojant sporto turizmą reikėtų tinkamai atsižvelgti į tausų gamtos išteklių naudojimą ir sausumos, pakrančių bei jūrų aplinkos išsaugojimą, ypač pažeidžiamose ekosistemose. Kai tikslinga ir laikantis nacionalinės, regioninės ir vietos tvarkos, iš sporto turizmo gaunamos pajamos taip pat gali prisidėti prie aplinkos išsaugojimo, tvarios infrastruktūros ir ilgalaikio turizmo krypties valdymo;
16. sporto turistų ir gyventojų, taip pat organizatorių ir paslaugų teikėjų informuotumo didinimas pasitelkiant aplinkosauginio švietimo ir gebėjimų stiprinimo iniciatyvas gali prisidėti prie tvaresnio sporto turizmo praktikos;

17. valdžios institucijų, vietos įmonių, sporto organizacijų, aplinkosaugos organizacijų ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimas vietos, regioniniu, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis gali atlikti svarbų vaidmenį plėtojant tvarų sporto turizmą, be kita ko, gerinant koordinavimą, keitimąsi žiniomis ir dalijimąsi gerąja patirtimi;
18. skatindamas socialinę sąveiką ir įtrauktį, įvairios kilmės dalyvių pasitikėjimą, tinklaveiką bei dialogą, sporto turizmas gali prisidėti prie tarpusavio supratimo, lyčių lygybės, asmenų su negalia dalyvavimo, kultūrų dialogo ir žmonių tarpusavio ryšių skatinimo, be kita ko, kaip sporto diplomatijos priemonė;
19. tvariai ir įtraukiai plėtojamas ir vykdomas sporto turizmas gali padėti siekti kelių Jungtinių Tautų DVT, visų pirma 1, 3, 5, 8, 10, 11, 12, 13, 15, 16 ir 17 DVT,

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ ATITINKAMU LYGMENIU:

20. apsvarstyti galimybę sporto turizmo plėtojimui taikyti strateginį ir integruotą požiūrį, suderinant sporto, turizmo ir tvarumo politiką, atsižvelgiant į atitinkamus Jungtinių Tautų darbotvarkės iki 2030 m. DVT;
21. skatinti nacionalinių, regioninių ir vietos valdžios institucijų europinį, tarptautinį ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą pasitelkiant esamas Sąjungos programas, regionines partnerystes, tinklus ir bendras iniciatyvas, užtikrinant koordinuotą ir tarpsektorinį požiūrį, kuris apimtų ir viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes bei partnerystes su savanoriškos veiklos sektoriumi, kad būtų skatinamos inovacijos ir ilgalaikis tvarumas sporto turizmo plėtojimo srityje;

22. kai tikslinga, atsižvelgiant į savo atitinkamą kompetenciją ir turimas finansines programas išnagrinėti galimybę skirti tinkamų finansinių išteklių tvaraus sporto turizmo iniciatyvoms, įskaitant gebėjimų stiprinimą, judumo sprendimus ir infrastruktūros plėtrą, skaitmenines inovacijas, mokslinius tyrimus ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo projektus, remti, kartu užtikrinant suderinamumą su Sąjungos prioritetais ir esamomis finansavimo priemonėmis;
23. apsvarstyti galimybę skatinti su sportu susijusią turizmo veiklą, įskaitant aktyvų judumą, kad lankytojai ir vietos bendruomenės, įskaitant nepakankamai atstovaujamas ar pažeidžiamas grupes ir asmenis, būtų skatinami dalyvauti fizinėje veikloje, kai įmanoma, užtikrinant sinergiją su atitinkamomis Sąjungos iniciatyvomis, atkreipiant dėmesį į tai, kad didžiausia nauda sveikatai pasiekama įtraukiant tuos, kurie yra mažiausiai fiziškai aktyvūs;
24. skatinti diversifikuotą sporto turizmą kaip tvaraus turizmo kryptį vystymosi ir ženklo daros priemonę, be kita ko, mažiau lankomuose ir periferiniuose regionuose, kartu skatinant tvarius transporto sprendimus, junglumą ir prieinamumą, taip pat skatinant sinergiją su kitomis alternatyvomis ir specialiomis turizmo formomis, kad būtų sumažintas sezoniškumas, sumažintas teritorinis spaudimas ir padedama užkirsti kelią aplinkos būklės blogėjimui ir socialiniams iššūkiams;
25. skatinti aplinkosauginiu požiūriu atsakingą praktiką organizuojant ir vykdant sporto turizmo veiklą, pirmenybę teikiant vietos bendruomenių įtraukimui ir atsižvelgiant į atsparumą klimato kaitai bei ilgalaikį poveikį aplinkai, taip pat skatinti tvarios infrastruktūros ir paslaugų plėtojimą ir techninę priežiūrą, kartu atsižvelgiant į aplinkosauginio talpumo ribas ir valdant lankytojų srautus, ypač kai tai susiję su dideliais atstumais, kad būtų išvengta perpildymo;
26. skatinti lankytojų ir organizatorių informuotumo didinimo iniciatyvas, taip pat sporto turizmo specialistų mokymą aplinkos apsaugos klausimais;

27. apsvarstyti galimybę skatinti mokslinius tyrimus ir žinių plėtojimą renkant duomenis apie sporto turizmo aplinkosauginio, socialinio ir ekonominio tvarumo rodiklius, įskaitant rinkos tendencijas, ir keičiantis jais, integruojant tai į platesnes turizmo tvarumo stebėsenos sistemas ir, kai įmanoma, naudojant esamus palyginamus ir suderintus rodiklius tai turėtų prisidėti prie įrodymais grindžiamo sprendimų priėmimo ir laikui bėgant padėti vykdyti viešosios politikos stebėseną;
28. kai aktualu ir laikantis taikytinų duomenų apsaugos taisyklių ir etikos standartų, nagrinėti galimybes naudoti skaitmenines priemones, įskaitant taikomas programas, platformas, virtualiąją ar papildytąją realybę ir dirbtinį intelektą, siekiant remti duomenimis grindžiamą ir tvarų sporto turizmo veiklos ir kryptių valdymą, be kita ko, lankytojų srauto stebėsenos ir poveikio vertinimo tikslais, kartu atsižvelgiant į su tokiais sprendimais susijusias aplinkos apsaugos sąnaudas, visų pirma susijusias su energijos ir vandens suvartojimu,

PRAŠO EUROPOS KOMISIJOS SAVO KOMPETENCIJOS SRITYSE:

29. remti valstybių narių ir atitinkamų suinteresuotųjų subjektų keitimąsi informacija, gerąją praktiką ir žiniomis apie tvaraus sporto turizmo plėtojimą, be kita ko, pasitelkiant struktūrizuotas platformas ir esamas iniciatyvas, ir skatinti supratimą apie valstybės pagalbos taisyklių taikymą;
30. teikti gaires dėl atitinkamų Sąjungos finansavimo programų, pavyzdžiui, programos „Erasmus+“, bet ja neapsiribojant, siekiant remti tvarias, socialiai įtraukias ir novatoriškas sporto turizmo iniciatyvas, įskaitant tas, kuriomis skatinamas tarpvalstybinis bendradarbiavimas;
31. kai aktualu, skatinti su sporto turizmu susijusius mokslinius tyrimus ir duomenų rinkimą, įskaitant suderintų metodikų ir statistikos – tokių kaip turizmo sektoriaus palydovinės sąskaitos, sporto sektoriaus palydovinės sąskaitos, Europos turizmo duomenų erdvė ir ES turizmo rodiklių suvestinė – plėtojimą ir naudojimą, nekuriant lygiagrečių ar fragmentuotų statistikos sistemų;
32. išnagrinėti sporto turizmo vaidmenį ES tvaraus turizmo strategijos kontekste,

PRAŠO SPORTO JUDĖJIMO IR SPORTO TURIZMO SEKTORIAUS SUINTERESUOTŲJŲ SUBJEKTŲ, ATSIŽVELGIANT Į JŲ ATSAKOMYBĘ IR SPORTO AUTONOMIŠKUMĄ:

33. apsvarstyti galimybę dalyvauti ilgalaikėse ir struktūrizuotose partnerystėse ir bendradarbiavime, įskaitant tarpvalstybines ir viešojo bei privačiojo sektorių partnerystes, siekiant plėtoti tvaraus sporto turizmo paslaugas ir projektus ir prisidėti prie atitinkamų Sąjungos iniciatyvų, kuriomis skatinamas dalyvavimas, tvarumas ir inovacijos sporto srityje;
34. skatinti savanorišką veiklą, bendruomenės dalyvavimą ir socialinę įtrauktį sporto turizmo veikloje ir renginiuose ir pasitelkiant juos;
35. skatinti aplinkos atžvilgiu atsakingą ir socialiai įtraukią praktiką planuojant ir organizuojant sporto turizmo veiklą ir renginius, be kita ko, parengti ir įgyvendinti tvaraus judumo planą, kuris apimtų transporto organizavimą;
36. į sporto turizmo rinkodarą integruoti tvarumą, įskaitant tvaraus transporto galimybes, prieinamumą ir socialinę atsakomybę, be kita ko, pasitelkiant skaitmenines priemones ir skatinant nesezoninius ir regioninius renginius, kad būtų remiamas subalansuotas teritorinis vystymasis, kokybiškas užimtumas, kultūros paveldo apsauga ir ilgalaikis turizmo krypčių atsparumas;
37. kai tikslinga, prisidėti prie duomenų rinkimo, mokslinių tyrimų ir dalijimosi žiniomis, siekiant remti įrodymais grindžiamą politikos formavimą ir nuolatinį tvaraus sporto turizmo praktikos tobulinimą;
38. skatinti sporto organizacijas prisijungti prie Žaliojo sporto manifesto pagal iniciatyvą SHARE 2.0 ir bendradarbiauti siekiant aplinkos atžvilgiu atsakingesnio ir tvaresnio sporto turizmo, be kita ko, plačiau skleidžiant gerąją patirtį.

ES teisės aktų ir politikos sistema

- 2024 m. gruodžio 9 d. Tarybos išvados dėl svarbių sporto renginių ilgalaikio paveldo skatinimo (OL C, C/2024/7401, 2024 12 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/7401/oj>)
- 2023 m. lapkričio 27 d. Tarybos išvados „Darbotvarkės iki 2030 m. plėtojimas, kad būtų pasiekti tikslai. DVT pritaikymo vietos kontekstui paspartinimas“ (dok. 15939/23)
- 2023 m. lapkričio 21 d. Tarybos išvados dėl socialinės, žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos (dok. 15732/23)
- 2022 m. gruodžio 1 d. Tarybos išvados dėl 2030 m. Europos turizmo darbotvarkės (dok. 15441/22)
- 2022 m. lapkričio 29 d. Tarybos išvados dėl tvarios ir prieinamos sporto infrastruktūros (OL C 494, 2022 12 28, p. 1)
- 2022 m. balandžio 4 d. Tarybos išvados „Sportas ir fizinis aktyvumas – perspektyvus elgsenos keitimo svertas siekiant darnaus vystymosi“ (OL C 170, 2022 4 25, p. 1)
- 2022 m. kovo 3 d. Tarybos išvados dėl Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos „ES parama turizmui. Reikalinga nauja strateginė kryptis ir geresnio finansavimo metodas“ (dok. 6829/22)
- 2021 m. lapkričio 30 d. Tarybos rezoliucija dėl pagrindinių Europos sporto modelio požymių (OL C 501, 2021 12 13, p. 1)
- 2021 m. lapkričio 30 d. Tarybos išvados dėl fizinio aktyvumo visą gyvenimą (OL C 501I, 2021 12 13, p. 1).

- 2021 m. gegužės 18 d. Tarybos išvados dėl sporto inovacijų (OL C 212, 2021 6 4, p. 2).
- 2021 m. gegužės 27 d. Tarybos išvados „Turizmas Europoje kitą dešimtmetį – darnus, atsparus, skaitmeninis, pasaulinis ir socialinis“ (dok. 8881/21)
- 2021 m. kovo 25 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES tvaraus turizmo strategijos parengimo (OL C 494, 2021 12 8, p. 106)
- 2020 m. birželio 19 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl transporto ir turizmo 2020 m. ir vėliau (OL C 362, 2021 9 8, p. 55)
- 2019 m. lapkričio 22 d. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių Vyriausybių atstovų rezoliucija dėl darnaus vystymosi kultūros aspekto (OL C 410, 2019 12 6, p. 1)
- 2019 m. gegužės 27 d. Tarybos išvados dėl turizmo sektoriaus konkurencingumo kaip tvaraus augimo, darbo vietų kūrimo ir socialinės sanglaudos variklio Europos Sąjungoje ateinantį dešimtmetį (dok. 9707/19)
- 2019 m. balandžio 9 d. Tarybos išvados „Siekiant vis darnesnės Sąjungos iki 2030 m.“ (dok. 8286/19)
- 2017 m. birželio 20 d. Tarybos išvados „Tvari Europos ateitis. ES atsakas į Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m.“ (dok. 10370/17)
- 2016 m. birželio 1 d. Tarybos išvados dėl sporto renginių sąžiningumo ir skaidrumo didinimo bei geresnio valdymo (dok. 9644/16)

- 2015 m. spalio 29 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl naujų turizmo skatinimo Europoje iššūkių ir koncepcijų (OL C 355, 2017 10 20, p. 71)
 - 2014 m. gruodžio 4 d. Tarybos išvados dėl turizmo stiprinimo pasitelkiant Europos kultūros, gamtos ir jūrų paveldą (dok. 16535/14)
 - 2010 m. spalio 13 d. Tarybos išvados „Turistų lankomiausias žemynas – Europa. Nauja turizmo politika“ (dok. 14944/10)
 - Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Turistų lankomiausias žemynas – Europa. Nauja turizmo politika“ (KOM(2010) 352 galutinis) (2010 m. birželio 30 d.)
-